

30 stycznia 2014

Co przyniesie nowa strategia innowacyjnego rozwoju województwa?

Rozmowa z Aleksandrą Woźniak, kierownik Biura Innowacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

- Czym jest Regionalna Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3) i dlaczego jest tak istotna dla naszego regionu?

Aleksandra Woźniak: - Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3) dla Województwa Świętokrzyskiego jest dokumentem wskazującym koncentrację wysiłków administracji, zasobów ludzkich i finansowych w nowej perspektywie finansowej UE na obszarach gospodarczych o najwyższym wskaźniku efektywności. Dokument ten jest rezultatem kilku lat badań, analiz i obserwacji zmian zachodzących w otaczających nas warunkach społeczno-gospodarczych, ze szczególnym naciskiem na nowoczesność i innowacyjność procesów i produktów. Ogromnym atutem RIS3 jest fakt, że jest to efekt pracy wielu środowisk tworzących wspólnie z nami Świętokrzyski System Innowacji. Spodziewamy się, że dokument ten poprzez doprecyzowanie zapisów Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku w kontekście inteligentnych specjalizacji w regionie oraz jasnych zasad ich monitorowania i co ważne wsparcia, przyczyni się do wzmacniania tych gałęzi gospodarki, które silnie oddziałują na różne branże. Nasze działania zmierzają zatem w kierunku zwiększenia efektywności wsparcia publicznego udzielanego dla rozwoju innowacji związanych z nowymi technologiami i nowoczesnymi usługami, ale również z nowymi sposobami wykorzystania siły roboczej, organizacji procesu produkcji czy marketingu i w rezultacie przyspieszenia rozwoju gospodarczego.

- W jakich obszarach Strategia Badań i Innowacyjności RIS3 różni się od poprzedniej strategii innowacji?

A.W.: - Definiując sam tytuł strategii: „Od absorpcji do rezultatów - jak pobudzić potencjał województwa Świętokrzyskiego 2014-2020+” już wskazujemy, że widzimy potrzebę i akceptujemy nowe podejście do polityki rozwojowej ujęte w Strategii Europa 2020. Mówimy o efektywnym inwestowaniu środków publicznych, a nie wyłącznie o ich absorbowaniu. Podkreślić trzeba też, że dokument ten kieruje się jasnymi i prostymi zasadami oraz przypisuje konkretne zadania do wykonania przez konkretne podmioty. Zależy nam, aby zmaksymalizować efekty; aby efekt gospodarczy był widoczny i odczuwalny, dlatego

określamy też czas w którym mówimy „sprawdzam”. Mając na uwadze brak pewności do polityki spójności kreowanej po 2020 roku, zależy nam na jak najlepszym wykorzystaniu tej szansy.

- Jakie są najważniejsze cele strategiczne i w jaki sposób będą realizowane?

A.W.: - Nasz główny cel został sformułowany następująco: Do roku 2020 w województwie świętokrzyskim zapanuje kultura sprzyjająca innowacjom, przedsiębiorczości i konkurencyjności, która pomoże stworzyć nowe i trwałe miejsca pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz wesprze wzrost gospodarczy, który będzie szybszy niż średnia krajowa. Możliwe to będzie do osiągnięcia dzięki czterem celom operacyjnym, które same w sobie mają ściśle określone docelowe wartości mierników do osiągnięcia; to są nasze parametry sukcesu. To też mocno różnicuje obecny dokument RIS3 od poprzedniej strategii, obwarowanej wieloma celami na różnych poziomach.

- Czy te cele mają szansę przyczynić się do rozwoju naszego regionu w kolejnych latach?

A.W.: - Jestem o tym głęboko przekonana! Konsultacje społeczne, które uruchomione zostały po zaakceptowaniu projektu dokumentu przez Zarząd Województwa, potwierdzają zasadność i konieczność przyjęcia paradygmatu w o którym mówiłam. Cieszy nas, że projekt tego dokumentu został przychylnie odebrany przez środowiska biznesowe i okołobiznesowe; to w sumie rzadkość, że udało nam się zaangażować przedsiębiorstwa do prac nad strategicznym rozwojem regionalnym.

- Kiedy możemy się spodziewać wejścia w życie nowego dokumentu i rozpoczęcia realizacji zawartych w nim zapisów?

A.W.: - Mam poczucie, że strategia już jest przez Biuro Innowacji realizowana. Pamiętajmy, że założeniem tam zawartym jest przypisanie dla roku 2014 prac analitycznych, dotyczących potrzeb biznesu na których koncentruje się strategia RIS3. Pierwsze nasze działania będziemy zatem uruchamiać niebawem, a ich celem ma być zidentyfikowanie i wybranie priorytetowych grup docelowych. Struktura wsparcia, po tych czynnościach zostanie dostosowana do oczekiwań rynkowych biznesu w inteligentnych specjalizacjach poprzez m.in. wprowadzenie i przypisanie kluczowych wskaźników sukcesu. Podkreślić jednak należy, że faktyczne rozpoczęcie wdrażania będzie możliwe po przyjęciu dokumentu przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego.

Inteligentne specjalizacje to nowy instrument Unii Europejskiej, który zobowiązuje regiony

państw członkowskich do wybrania tych obszarów, w których chcą się specjalizować i podnosić konkurencyjność. Strategia naszego regionu wskazuje na cztery obszary gospodarki: branże metalowo-odlewniczą, budownictwo, turystykę zdrowotną i prozdrowotną i przemysł związany z produkcją żywności.

- Jak wybrane specjalizacje wpłyną na konkurencyjność naszego regionu? Czy są to dobre kierunki, aby przyciągnąć inwestorów?

A.W.: – Tak jak już wspomniałam, koncentracja środków strukturalnych na kilku branżach, umożliwi nam wyegzekwowanie konkretnych rezultatów, co mają nam też ułatwić zaplanowane porozumienia sektorowe z przedstawicielami tych branż. To tak naprawdę nic innego, jak już nam znane tzw. „lokomotywy wzrostu” czyli sektory, bogato wyposażone w grupy różnorodnych dostawców i poddostawców oraz odbiorców, które swoją siłą będą w stanie „pociągnąć” inne branże i wzmocnić je na rynku. Musimy też pamiętać o kluczowym dla rozwoju branż, potencjale naukowym, naukowo-badawczym oraz okołobiznesowym – tu też swoją silną rolę odgrywa specjalizacja. Jednostki badawczo-rozwojowe i uczelnie siłą rzeczy będą musiały bowiem odpowiadać na potrzeby rynku i oferować potencjalnym klientom usługi, które są niezbędne w firmach skojarzonych ze specjalizacjami. Mówimy tu zatem o dużej i możliwej do osiągnięcia korelacji strategii działania wielu środowisk. Jeżeli okaże się jednak, że system ten gdzieś przecieka, czy też jest nieszczelny, będziemy natychmiast reagować. Miano specjalizacji nie jest przypisane na stałe – to jest ogromna szansa dla wielu, ale jeśli z tej szansy sektor nie skorzysta to niestety wypadnie z gry, a na to miejsce wskoczy inna gałąź gospodarcza spełniająca wszystkie warunki dla „inteligentnej specjalizacji”.

- Obecnie w Polsce powstaje wiele dokumentów poświęconych powstaniu regionalnych strategii innowacji dla województw. Czy mamy szansę nadrobić dystans dzielący nas od innych, lepiej rozwiniętych regionów w Polsce?

A.W.: – Wszyscy musimy w to wierzyć – hasło Świętokrzyskiego Systemu Innowacji „Wielu ludzi – Wspólny cel” ukazuje to najbardziej. Warunkiem tego sukcesu jest jednak mobilizacja nas wszystkich – administracji, biznesu, uczelni, instytucji około biznesowych i identyfikowanie się z tą ideą. Z drugiej strony to właśnie mechanizm wielowarstwowego monitoringu umożliwia nam czuwanie nad trafnością doboru specjalizacji. Nie osiągniemy poziomów zbliżonych do silnych regionów jak Mazowsze, czy Śląsk, ale też świadomie nie pretendujemy do takiego statusu. Mierzymy na tyle, ile możemy sobie pozwolić, czyli np. być liderem w subregionie Polski Wschodniej, a dopiero później pójść krok naprzód. Nadrobienie dystansu i różnic między regionami jest możliwe, właśnie pod warunkiem koncentracji na ściśle wyznaczonych celach i specjalizacjach. To też jest najlepszy czas na wdrożenie tych

mechanizmów, wobec aktualnie udostępnionych środków strukturalnych i wielkiej niewiadomej po 2020 roku.

- Wykorzystanie środków UE w regionach będzie oparte o regionalne strategie inteligentnej specjalizacji. Na jakie wsparcie mogą liczyć przedsiębiorcy naszego województwa?

A.W.: - Głównym narzędziem wdrożenia dla strategii innowacji w regionach są Regionalne Programy Operacyjne - dla nas zatem będzie to Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Kształt programu gwarantuje dostępność środków finansowych zablokowanych na rzecz „inteligentnych specjalizacji”, zarówno przedsiębiorców, jak i uczelni wyższych. W obszarze zainteresowania tych głównych odbiorców, powinny być szczególnie pierwsze trzy osie priorytetowe RPO, w tym 1. Nauka i innowacje, 2. Konkurencyjna gospodarka i 3. Efektywna i zielona energia oraz oś 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo. Nie chciałbym odnosić się konkretnie do przypisanych kwot, z uwagi na wyniki konsultacji społecznych RPO i wprowadzanie uwag do przyjętych tam założeń, jak również dalsze negocjacje Zarządu Województwa względem podziału całej alokacji w tej perspektywie z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju.

- Co powinna zawierać dobra strategia, aby nie stała się kolejnym dokumentem, który po pewnym czasie zostanie odstawiony na półkę?

A.W.: - Gdybyśmy znali złotą receptę, byłibyśmy doskonale funkcjonującym i harmonijnym układem wzajemnych powiązań w gospodarce! Pracujemy nad dążeniem do takiego stanu i dlatego wzięliśmy sobie za ambitny cel osiągnięcie wzoru do naśladowania przez inne regiony w Polsce i Europie jeżeli chodzi o inteligentne specjalizacje i RIS3. Będziemy koncentrować swoje wysiłki na tym, aby tak się stało a nasza strategia była najlepsza. Gdy nam się to uda, będę w stanie podać Państwu gotowe rozwiązania do zastosowania; teraz, musimy poczekać na wyniki i pierwsze sukcesy.

rozmawiała Emilia Ćwikła